

Projekt Formativno spremljanje pouka izvajamo na OŠ Šturje Ajdovščina od šolskega leta 2012/2013 kot inovacijski projekt pod okriljem Zavoda Republike Slovenije za šolstvo.

V projekt smo se na željo takratne ravnateljice vključili (skoraj) vsi člani kolektiva. Kmalu se je pokazalo, da to ni dobro, ker se s pritiskom od zunaj ne da doseči, da bi učitelj razmišljal o svojem delu in spreminjal lastno prakso. Nova ravnateljica je projekt podprla in k sodelovanju povabila predvsem mlajše kolegice. V naslednjem šolskem letu sva tako zelo dobro začeli sodelovati Ksenija Černigoj in Petra Rodman – obe učiteljici slovenščine. Prva se je FSP oprijela, ker je v dolgoletni praksi ugotavljala, da odnosi med učitelji in učenci niso tako, kot bi želela, ni zaupanja, ni sodelovanja. Druga je FSP posvojila, ker je potrebovala njeno lastno razmišljanje o tem, kako naj poteka pouk.

Redno se izobražujeva, sodelujeva in spreminjava lastno prakso.

Cilj inovacijskega projekta

V šolskem letu 2012/2013, ko smo na šoli začeli z inovacijskim projektom, smo si za cilj zastavili:

Zagotoviti, da bo vsak učenec napredoval v skladu s svojimi zmožnostmi; povečati učencevo samozavest in povečati učiteljevo uspešnost.

V času izvajanja projekta smo cilj preoblikovali in razvijali inovacijski projekt tako, da **ustvarjamo priložnosti za kakovosten napredek posameznika – učenca in učitelja.**

Cilj je bil dosežen.

1. Poskrbeli sva za varno in spodbudno učno okolje.

Okolje, v katerem se nihče nikomur ne posmehuje na račun znanja. Tu gre za medsebojno spoštovanje, saj se vsi učimo – učenci in učitelj. Napake so del učnega procesa, življenja. Brez tega ni napredka.

Za varno šolsko okolje, učilnico, potrebujemo tudi starše, ki imajo pozitiven odnos do drugačnosti, vzgajajo otroke v strpne, spoštljive osebe.

Učenci pridobivajo na zaupanju, ki vodi v sproščenost, ta pa v ustvarjalnost.

2. Omogočili sva, da imajo učenci za učenje dovolj časa.

Če imajo učenci dovolj časa in dovolj pozitivnih izkušenj z učenjem, ki ga lahko sami načrtujejo, se bodo zmogli in znali učiti.

Biti moramo dovolj pogumni in dovoliti/dopustiti učencem čas, da gradijo odnose. Rezultati niso vidni takoj, ni zapomnitve posredovane snovi, ni ocene. Ostaja samo proces učenja, individualen za vsakega učenca.

3. Upoštevali sva vsakega učenca posebej – poučevanje posameznika ne razreda.

V procesu učenja se dogaja premik od učitelja na posameznega učenca. Učenec se aktivno vključuje v proces in ga soorganizira.

Meniva, da naš učni načrt ni preobsežen, le mi, učitelji, ga ne znamo brati in iz njega razbrati ključnih podatkov. Pri svojem delu ne uporabljava delovnih zvezkov, ampak gradiva in

materiale, ki jih lahko dobimo v šolski knjižnici, jih prinesemo od doma ... V učilnici pa imamo učbenike, ki jih učenci po potrebi uporabljajo pri svojem delu. Od večini poznane tradicionalne strukture učne ure ne ostane veliko ali nič, saj delo v učilnici poteka od načrtovanja procesa, ki izhaja iz učenčevega predznanja. Sledi akcija oziroma učni proces, ki ne poteka za vse enako hitro in intenzivno, saj je znotraj FSP diferenciacija samoumevna (kaj, koliko, kako, kdaj ...). Med načrtovanjem učnega procesa se kriteriji uspešnosti postavljajo sproti in so učencu pomoč, kompas, po katerem se lahko orientira, kje je in kam gre. Temu sledi samovrednotenje procesa, znanja, izdelka ... FSP omogoča učencu, da svoje znanje, veščine, spretnosti pokaže na različne načine in ne zgolj na način ustnega (spraševanje) ali pisnega (test) ocenjevanja znanja. Učenec med procesom zbira dokaze o znanju, napredku (predstavitve, rešene naloge, projekt, dramatizacija ...).

4. V procesu učenja sva spremljali učence – poudarjali pomen ustrezne povratne informacije.

Učenci se učijo. Raziskujejo. Odkrivajo. Vrednotijo. V tem procesu potrebujejo ustrezne povratne informacije. To je dokaj enostavno. Spoznali sva, da je prigovarjanje, postavljanje zahtev, odločanje in ocenjevanje lahko učinkovito na »kratki rok«. Učenci se naučijo, ponovijo in pozabijo. Pomembno je, da se z učenci pogovarjamo, da jim prisluhnemo in njihove pripombe, predloge, zamisli ... upoštevamo. Povratne informacije so pravzaprav pogovor, razumevanje, spodbuda, vse v procesu učenja, ki učencu omogoča individualen napredek. Predvsem ne smejo biti sodba, ocena, presoja.

5. Ocenjevali sva šele ob zaključku učenja.

Proces ocenjevanja teče sproti v procesu pouka, je del učnega procesa in ga ne prekinja. Učitelju in učencu ta način ne povzroča težav, saj je učenec ves čas spremljan in prejema povratne informacije, ki mu omogočajo izboljšave in napredek. FSP posnema naravno obliko učenja, ki je poznamo iz predšolskega obdobja. FSP postavlja v ospredje individualizacijo ocenjevanja. Številčno ocenjevanje se izvede šele na osnovi celovite zbirke podatkov o učenčevem predznanju in napredku, ki se primerja s pričakovanim rezultatom.

6. Gradili sva dobre, iskrene odnose.

Učitelj se vsak dan uči od svojih učencev, raziskuje in išče poti naprej. Daje možnosti in priložnosti za pridobivanje, poglobljanje in nadgrajevanje znanja na različne načine ter omogoča različne načine predstavitve naučenega. Med učiteljem in učencem se vzpostavlja pristen, pozitiven medsebojni odnos. V središču dogajanja je otrok/učenec, njegovo sodelovanje, raziskovanje, zanimanje ... in njegov napredek.

Sva uspeli narediti preboj?

Ugotavljava, da je največji preboj narejen na odnosih. Učenci so samozavestni, počutijo se varne, lotijo se učenja, načrtujejo in med delom/učenjem pričakujejo povratne informacije. V procesu učenja si želijo povratnih informacij. To je mogoče, ker sva učiteljici odprti in so v skupini varni.

Prav tako ugotavljava, da učna snov ni odmaknjena od življenja, ampak jo učenci doživljajo kot nekaj, kar vpliva na njihovo življenje.

Varno in spodbudno učno okolje, v katerem se vsi učimo.

VIRI

Didaktika ocenjevanja znanja : vrednost povratne informacije za učenje in poučevanje : zbornik 3. mednarodnega posveta v Celju. 2010. Ljubljana : ZRSS.

Formativno spremljanje v podporo učenju : priročnik za učitelje in strokovne delavce. 2016. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Mravlje, F. in Oder, B. Zgodila se je teorija brez prakse : Po 20 letih kurikularne prenove slovenskega osnovnega šolstva Šolski razgledi : strokovni časnik za vzgojo, izobraževanje, znanost in kulturo, 2017, št. 8, str. 4–5.

O naravi učenja . uporaba raziskav za navdih prakse. 2013. Ljubljana : Zavod republike Slovenije za šolstvo.

Seminarji FSP, ki jih je vodila dr. Natalija Komljanc na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo 2013–2017.

KONTAKT

Ksenija Černigoj knjiznica.ossturje@guest.arnes.si

Petra Rodman petra.rodman@siol.net

Osnovna šola Šturje Ajdovščina
Bevkova ulica 22
5270 Ajdovščina